בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַה״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיט״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חַסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

גִּלָּיוֹן קצ״ח | פָּרָשַׁת פְּקוּדֵי – חֲזַק, שַׁבָּת הַחֹדֶשׁ תשפ״ה

׳נַעַם אֱלִימֶלֶךְ׳

נַעַם הָעֶלְיוֹן!

* * *

פַּעַם דִּבֵּר מו״ר שְׁלִיט״א מִמַּעֲלַת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ **׳נַעַם אֱלִימֶלֶךְ׳**, וְאָמַר שֶׁהוּא **נַעַם** עֶלְיוֹן שֶׁיָּצָא מִפִּי הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶ׳ענְסְק זי״ע, וּמַמְשִׁיךְ אוֹר עֶלְיוֹן עַל כָּל מִי שֶׁזּוֹכֶה לַהֲגוֹת בּוֹ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד הִפְלִיג בְּשֶׁבַח הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וְכַמּוּבָא בְּחַיֵּי־מוֹהַר״ן (סִימָן תקנג): **׳כְּשֶׁרָאָה אֶת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ ״נַעַם אֱלִימֶלֶךְ״ הִתְפַּלֵּא מְאֹד וְאָמַר שֶׁקְּדֻשַּׁת מַעֲלַת הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זַ״ל נִשְׂגְּבָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה מִמַּה שֶּׁנִּרְאֶה וּמוּבָן מִתּוֹךְ סִפְרוֹ׳**.

וְאָמַר מו״ר שְׁלִיט״א: הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע הֵאִיר כָּאֵלּוּ אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ, עַד שֶׁנִּתְקַדֵּשׁ אֵצֶל כְּלָל יִשְׂרָאֵל כָּל־כָּךְ שֶׁשָּׁמִים אֶת סִפְרוֹ תַּחַת כָּר שֶׁל יוֹלֶדֶת (וְכֵן אֵצֶל רַךְ־הַנּוֹלָד), אוֹ שֶׁל מַקָּשָׁה לַיֶּלֶד, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי הוּא זָכָה לְהַכְנִיס אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת כָּאֵלּוּ בְּסִפְרוֹ, עַד שֶׁמִּסְגֵּל סִפְרוֹ לְהַרְבֵּה דְּבָרִים, כַּיָּדוּעַ דָּבָר זֶה מִצַּדִּיקִים.

וְסִפֵּר מו״ר שְׁלִיט״א, שֶׁהָיָה מוֹהֲרַא״שׁ זַ״ל רָגִיל בְּמֶשֶׁךְ עֲשָׂרוֹת שָׁנִים לִלְמֹד בְּכָל לֵיל־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ בַּסֵּפֶר **׳נַעַם אֱלִימֶלֶךְ׳** כְּפִי סֵדֶר הַפָּרָשִׁיוֹת, כִּי אָמְנָם זוֹ זְכִיָּה גְּדוֹלָה לִלְמֹד בּוֹ בְּכָל מֶשֶׁךְ יְמוֹת הַשָּׁבוּעַ, אֲבָל בְּיוֹתֵר בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּכְמוֹ שֶׁהָיָה רָגִיל בְּפִי צַדִּיקִים לוֹמַר, שֶׁכְּשֶׁלּוֹמְדִים **׳נַעַם אֱלִימֶלֶךְ׳** בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ, מַרְגִּישִׁים טַעַם אַחֵר בְּשַׁבָּת, וְגַם מְבִינִים בּוֹ יוֹתֵר כְּשֶׁלּוֹמְדִים בּוֹ בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

וְאָמַר מו״ר שְׁלִיט״א, שֶׁהַמְּעַיֵּן בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ **׳נַעַם אֱלִימֶלֶךְ׳** יִרְאֶה שֶׁכִּמְעַט אֵין פָּרָשָׁה שֶׁלֹּא יְדַבֵּר בָּהּ מִשְּׁתֵּי נְקֻדּוֹת אֵלּוּ – נְקֻדַּת הַצַּדִּיק (וְעַל־כֵּן נִקְרָא בְּפִי הָעוֹלָם ׳סִפְרָן שֶׁל צַדִּיקִים׳), וּנְקֻדַּת עֲנָוָה וְשִׁפְלוּת (כַּיָּדוּעַ, שֶׁהָיָה הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע ״נֶאֱה דּוֹרֵשׁ וְנָאֶה מְקַיֵּם״, כִּי הָיָה בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי בְּעֵינֵי עַצְמוֹ), וְאָדָם צָרִיךְ לִרְאוֹת אֵיךְ לְהִתְקַשֵּׁר אֶל הַכָּתוּב בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וּלְחַבֵּר עַצְמוֹ גַּם־כֵּן לָזֶה, כִּי הַ׳**נַעַם אֱלִימֶלֶךְ**׳ לֹא מְדַבֵּר רַק עַל הַצַּדִּיקִים הַגְּבוֹהִים בַּמַּעֲלָה, אֶלָּא גַּם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי כָּל בַּר־יִשְׂרָאֵל מְכֻנֶּה בְּשֵׁם ׳צַדִּיק׳, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה ס, כא) ״**וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים**״, וְכָל תּוֹרוֹת וְדִבּוּרֵי הַצַּדִּיקִים שַׁיָּכִים לְכָל נְשָׁמָה מִיִּשְׂרָאֵל, וְאָדָם שֶׁנִּגַּשׁ לִלְמוֹד **׳נַעַם אֱלִימֶלֶךְ׳** בְּגִישָׁה כָּזֹאת, הוּא מְקַבֵּל הֶאָרָה וְהִתְעוֹרְרוּת עֲצוּמָה מִכָּל קָטֹן וְקָטָן שֶׁלּוֹמֵד, וּמַרְגִּישׁ כָּל־מִינֵי עֲרֵבוּת וּנְעִימוּת בְּמַאֲמְרֵי הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע.

וְאָמַר מו״ר שְׁלִיט״א, שֶׁזֶּהוּ פֵּשֶׁר שְׁמוֹ שֶׁל הַסֵּפֶר – **״נַעַם אֱלִימֶלֶךְ״**, **׳נַעַם׳** הוּא לְשׁוֹן מְתִיקוּת, כִּי הַצַּדִּיקִים הֵם מְתוּקִים בְּכָל־מִינֵי מְתִיקוּת, וְכִלְשׁוֹנוֹ שֶׁל הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע בְּפָרָשַׁת כִּי תִשָּׂא (ד״ה עוֹד פֵּרוּשׁ כִּי תִשָּׂא וְכוּ׳) שֶׁהַצַּדִּיק נִקְרָא ״נֵר מַעֲרָבִי״ מִלְּשׁוֹן עֲרֵבוּת וּמְתִיקוּת, כִּי הַצַּדִּיק הוּא עָרֵב וּמָתוֹק בְּכָל מִינֵי מְתִיקוּת, עַיֵּן שָׁם; וְהַצַּדִּיקִים מַשְׁפִּיעִים עָלֵינוּ מֵאוֹר מְתִיקוּתָם הֶעָרֵב עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁלָּהֶם, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהַרְגִּישׁ אֶת נַעַם הַמְּתִיקוּת הַזֹּאת!

וּבְמַעֲלַת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ **'נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ'**, סִפֵּר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א מַעֲשֶׂה נוֹרָא שֶׁסִּפְּרוּ צַדִּיקִים, וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה: בְּהֵיכָלוֹ שֶׁל הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע הָיְתָה רְגִילוּת בְּכָל לַיְלָה, שֶׁהַצַּדִּיק הָיָה עוֹבֵד אֶת עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ בְּתוֹךְ חַדְרוֹ - עַד תְּפִלַּת הַשַּׁחַר, וְאִישׁ לֹא עָמַד אֶצְלוֹ בְּאוֹתָם רְגָעִים נַעֲלִים, מִלְּבַד רֶגַע אֶחָד, בּוֹ הָיָה פּוֹתֵחַ הַצַּדִּיק מְעַט אֶת הַדֶּלֶת, וְהָיָה הַתַּלְמִיד הַמְמֻנֶּה יוֹדֵעַ שֶׁעָלָיו לְהַכְנִיס כּוֹס חַמִּין אֶל הַצַּדִּיק, וְתֵכֶף לָסֹב עַל עִקְבוֹתָיו.

בְּאוֹתוֹ לַיְלָה, הִגִּיעַ תּוֹרוֹ שֶׁל **הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי קְלוֹנִימוּס קַלְמָן זי"ע** בַּעַל ה"מְאוֹר וָשָׁמֶשׁ", וְעָמַד עַל מִשְׁמַרְתּוֹ לְהַכְנִיס אֶל הַקֹּדֶשׁ-פְּנִימָה אֶת כּוֹס הַחַמִּין בָּעֵת הַנָּכוֹן. אוּלָם, אַחַר זְמַן-מָה, תַּרְדֵּמָה אָחֲזָה בְּהַצַּדִּיק רַבִּי קְלוֹנִימוּס קַלְמָן, וְהִתְעוֹרֵר רַק כַּעֲבוֹר רְגָעִים אֲחָדִים... **'מִי יוֹדֵעַ אִם הַצַּדִּיק לֹא פָּתַח אֶת הַדֶּלֶת בְּעֵת שֶׁיִּשְׁנָתִי?'** הִרְהֵר לְעַצְמוֹ בְּבֶהָלָה, וְחָכַךְ בְּדַעְתּוֹ מַה יַּעֲשֶׂה עַתָּה - הַאִם יִמָּנַע מִלְּהַכְנֵס, אַךְ שֶׁמָּא הַצַּדִּיק כְּבָר רָמַז לְהַגִּישׁ אֶת כּוֹס הַחַמִּין? וְאוּלַי יִכָּנֵס בְּכָל אֹפֶן, אֲבָל אֵיךְ יִכָּנֵס אֶל קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים שֶׁל רַבּוֹ לְלֹא נְטִילַת רְשׁוּת?!

הֶחְלִיט הַתַּלְמִיד שֶׁהוּא מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ, וְיִכָּנֵס עִם כּוֹס הַחַמִּין אֶל הֵיכָלָא דְּמַלְכָּא, וְלֹא אִכְפַּת לוֹ מַה יִּהְיֶה - הוּא מוּכָן לְמְסִירוּת נֶפֶשׁ!

כְּשֶׁפָּתַח אֶת דֶּלֶת הַחֶדֶר הַקָּדוֹשׁ, תֵּכֶף-וּמִיָּד נָפַל חֻלְשׁוּת וְהִתְעַלֵּף. הַתַּלְמִידִים שֶׁהָיוּ בַּחֶדֶר הִסְמִיךְ, כְּשֶׁשָּׁמְעוּ אֶת קוֹל חֲבָטַת הַנְּפִילָה, חִישׁ מְהֵרָה הִגִּיעוּ לִבְדֹּק עַל מֶה הָרַעַשׁ, וּכְשֶׁרָאוּ אֶת הַתַּלְמִיד הַקָּדוֹשׁ מְעֻלָּף - תֵּכֶף הֶעִירוּהוּ וּשְׁאָלוּהוּ: 'מַה קָּרָה לָכֶם?'...

סִפֵּר לָהֶם ה"מְאוֹר וָשָׁמֶשׁ" אֶת אֲשֶׁר קָרָהוּ, וְאֵיךְ שֶׁהִסְתַּפֵּק הַאִם לְהִכָּנֵס אֶל הַחֶדֶר אוֹ לֹא, **'וּכְשֶׁפָּתַחְתִּי אֶת דֶּלֶת הַחֶדֶר, רָאִיתִי אֶת רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ, וְהַמִּטָּה מְרֻחֶפֶת בָּאֲוִיר, וְאֵשׁ בּוֹעֶרֶת סָבִיב לָהּ, וְאָדָם גָּדוֹל וּגְבַהּ-קוֹמָה עוֹמֵד אֵצֶל רַבֵּנוּ, וְלוֹמְדִים וּמְתַפְּלְפְּלִים יַחְדָּיו'...**

תַּלְמִידִים אֱמִתִּיִּים מִשְׁתּוֹקְקִים לָדַעַת כָּל דִּבַּר-קָדֶשׁ מֵרַבָּם, וּלְמָחֳרַת הַיּוֹם, הִגִּיעוּ וּבָאוּ הַתַּלְמִידִים לִפְנֵי רַבָּם הַקָּדוֹשׁ, וְסִפְּרוּ אֶת אֲשֶׁר אֵרַע לְהַ"מְאוֹר וָשָׁמֶשׁ", וְנַפְשָׁם בִּשְׁאֵלָתָם: מִיהוּ הָאָדָם הַגָּדוֹל שֶׁהָיָה עִמָּכֶם בַּחֶדֶר? וְעַל מָה שׂוֹחֲחָתֶם יַחְדָּיו?

עָנָה וְאָמַר הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע: **'הָאָדָם הַזֶּה הָיָה אַבְרָהָם אָבִינוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, וְעִסְקֵנוּ הָיָה בְּקֶטַע מִסַּיִם בְּהַסֵּפֶר "נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ", וּבָזֶה הִתְפַּלְפַּלְנוּ וְלָמַדְנוּ יַחְדָּיו!'...**

מִמַּעֲשֶׂה נוֹרָא זֶה אָנוּ רוֹאִים מְעַט מַהִי גְּדֻלַּת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ **'נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ'** וּמַעֲלָתוֹ, וְאַשְׁרֵי אָדָם הַזּוֹכֶה לִקְבֹּעַ שִׁעוּר כְּסִדְרָן בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה! הִנֵּה בְּזִמַּנֵּינוּ יֶשְׁנָם כַּמָּה וְכַמָּה מִינֵי דְּפוּסִים נִפְלָאִים שֶׁל **'נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ'**, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְטָעֹם מִנֹּעַם הַמְּתִיקוּת שֶׁל הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ גַּם-כֵּן מֵאוֹתָהּ מְתִיקוּת נִפְלָאָה!

וּפַעַם דִּבֵּר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א מֵעִנְיַן מַה שֶּׁמּוֹצְאִים הַרְבֵּה בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ **'נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ'** (וּבְעוֹד סִפְרֵי-קֹדֶשׁ), שֶׁבְּסִיּוּמֵי קְטָעִים רַבִּים כְּתוּבָה הַמִּלָּה 'וְקַ"ל', וְהַפֵּרוּשׁ הַפָּשׁוּט הוּא וְ'קַ'ל לְ'הָבִין, וְאָכֵן בֶּאֱמֶת לְאוֹתוֹ צַדִּיק קָדוֹשׁ שֶׁחִבֵּר אֶת הַסֵּפֶר - הָעִנְיָן הָיָה 'קַל לְהָבִין' וּפָשׁוּט הַדָּבָר, אֲבָל בִּשְׁבִילֵנוּ, אֵלּוּ דְּבָרִים גְּבוֹהִים לְמַעְלָה מֵהַשָּׂגָתֵנוּ לְגַמְרֵי [עַד שֶׁאֲפִלּוּ הָיוּ צַדִּיקִים שֶׁרָצוּ לַעֲשׂוֹת פֵּרוּשׁ עַל הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ 'נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ'], וְלֹא עָלָה בְּיָדָם, אִם-כֵּן מַהוּ 'וְקַ"ל'?

וְהִסְבִּיר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א, שֶׁהָעִנְיָן הַזֶּה בָּא לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם עַל עִנְיַן הַתְּפִלָּה, כִּי 'וְקַ"ל' אוֹתִיּוֹת 'קוֹ"ל', דְּהַיְנוּ אִם רוֹצֶה לְהַגִּיעַ לְאֵיזוֹ הַשָּׂגָה בְּזֶה הַקֶּטַע שֶׁקָּרָא, וּלְהָבִין מְעַט דְּמְעַט מֵהַנִּלְמָד וְהַיּוֹצֵא מִדִּבְרֵי הַצַּדִּיק, עָלָיו לְקַיֵּם 'וְקַ"ל' - אוֹתִיּוֹת 'קוֹל', שֶׁיְּבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים שֶׁיִּזְכֶּה לְהָבִין רְצוֹן הַצַּדִּיקִים וּלְקַיְּמָם כָּל דִּבְרֵיהֶם בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּוַדַּאי יִפָּתַח לִבּוֹ לְקַדֵּשׁ דִּבְרֵי הַצַּדִּיקִים, וְיַקְבֵּל הִתְעוֹרְרוּת מִ'וְקַ"ל' לִזְכוֹת לִ'קוֹל' קָדוֹשׁ; אַשְׁרֵי לוֹ!

[אַחַר שֶׁאָמַר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א אֶת הַשִּׂיחָה הַזֹּאת בְּעִנְיַן 'וְקַ"ל', וְאָז הָיָה שָׁבוּעַ פָּרָשַׁת רְאֵה, אָמַר לִי מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א שֶׁיֵּשׁ לִזֶּה סֶמֶךְ נִפְלָא בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר **'נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ'** בְּעַצְמוֹ, כִּי בְּסוֹף הַפָּרָשָׁה שֶׁלְּפְנֵי-כֵן - פָּרָשַׁת עֵקֶב, הַקֶּטַע שֶׁלְּפְנֵי הָאַחֲרוֹן מְסֻיָּם בְּמִלִּים "וְקַ"ל וְהָבֵן", וְלִכְאוֹרָה לְפִי הַפֵּרוּשׁ כְּפִשׁוּטוֹ - 'וְקַ"ל' הַיְנוּ וְ'קַ'ל לְ'הָבִין, מַהוּ שֶׁתֵּכֶף מוֹסִיף וְאוֹמֵר "וְהָבֵן"? אֶלָּא מִכָּאן רֶמֶז נִפְלָא לְהַנַּ"ל, שֶׁ'וְקַ"ל' הוּא עִנְיַן הַ'קוֹ"ל' הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הָאָדָם, וְאִם יְהֵא חָזָק בְּזֶה אֲזַי יִתְקַיְּמִים אֶצְלוֹ "וְהָבֵן" - שֶׁיָּבִין הֵיטֵב אֶת הַכָּתוּב; וְאָכֵן "הָבֵן" הֵיטֵב לְמַעֲשֶׂה].